โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง

ตามพระราชดำริ บ้านเสาแดง

ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

พระราชดำริ

เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริสรุปความสำคัญดังนี้

1.ให้จัดตั้งโครงการสถานีทดลองเกษตรที่สูง บ้านเสาแดง ตามพระราชดำริ

2.ถ้าปลูกป่าจะเป็นผลดี น้ำจะมากขึ้น

3.โครงการนี้เริ่มต้นในวันดี วันแห่งความรัก

4.ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดและระมัดระวัง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ละเอียดอ่อนเพราะเคย

เป็นแหล่งปลูกและผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่มาก่อน ราษฎรเขาเคยมีชีวิตที่ง่ายกว่านี้ (การทำมาหากินที่ได้เงินง่าย)

5.ให้จัดหาพันธุ์ปลาที่ทนอากาศหนาวเย็นได้มาลองเลี้ยงดู และหวังว่าจะเพาะเลี้ยงปลา Trout และปล่อยในลำธารธรรมชาติได้

6.ให้จัดตั้งธนาคารข้าวที่หมู่บ้านเสาแดงและหมู่บ้านห้วยเขียดแห้ง

เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2549 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริสรุปความสำคัญดังนี้

1.ให้สร้างโรงฝึกศิลปาชีพ จำนวน 1 หมู่บ้าน ๆ ละ 1 โรง พร้อมกี่ทอผ้า (กี่กระตุก) โรงละ 20 กี่ และจะส่งครูมาฝึกสอนให้ราษฎรด้วย

2.ให้ส่งราษฎรเข้ารับการฝึกอบรมการทำเครื่องเงินและทอผ้า หมู่บ้านละ ๔ คน ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์

3.ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ให้จารึกไว้ให้คนรุ่นหลังทราบว่า การจัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น พระราชประสงค์ประการหนึ่ง (ในหลาย ๆ ประการ) คือ การสร้างงานให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นทำให้คนรุ่นใหม่ (หนุ่มสาว) มีงานทำ มีอาชีพให้เขาได้ทำไปก่อนเป็นการช่วยเหลือครอบครัวซึ่งทรงคิดว่า สถานีฯ มีงานให้เขาทำก็เท่ากับช่วยเขา และทรงตรัสว่า “...เวลานี้ประเทศไทยน่ากลัวที่สุดคือ การไม่มีอาชีพ ไม่มีงานทำ การที่เราทำอย่างนี้ (จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง) ได้ช่วยเขาก็เท่ากับว่ามีงานให้เขาทำ...”

ความเป็นมาของโครงการ

เมื่อวันเสาร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2547 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่ดอยขุนห้วยยา ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทรงพบว่าพื้นที่ดอยขุนห้วยยาได้ถูกแผ้วถางทำไร่หมุนเวียนโดยมีชาวเขาเผ่าลีซอเข้ามาตั้งหมู่บ้านอยู่บนเชิงเขา แต่เดิมราษฎรได้ใช้พื้นที่บริเวณนี้ปลูกฝิ่นและเป็นแหล่งค้ายาเสพติด เปลี่ยนมาทำไร่หมุนเวียน ซึ่งทำได้เพียงปีละประมาณ1,000 ไร่ อีก 5,000 ไร่ ปล่อยทิ้งให้รกร้างว่างเปล่า การปลูกข้าวได้ผลผลิตประมาณ 30 ถัง/ไร่ และปลูกข้าวโพดได้ผลผลิต 20 ถัง/ไร่ การทำการเกษตรได้ผลผลิตไม่พอเลี้ยงครอบครัว เมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยว ราษฎรส่วนใหญ่ จะละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำในเมือง

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญแม่ทัพภาคที่ 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ผู้แทนกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์16 มาร่วมประชุมปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำงานป่าของชาวบ้าน โดยขอใช้พื้นที่ป่าที่ถูกแผ้วถางแล้ว บริเวณดอยขุนห้วยยา ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พิกัด MA195972 พื้นที่ประมาณ 3,000 ไร่ มาจัดตั้งสถานีทดลองเกษตรที่สูง โดยให้ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ราษฎรบ้านเสาแดง หมู่ที่ 7 และบ้านห้วยเขียดแห้ง หมู่ที่ 5 ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมโครงการฯ

เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทางกรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 ได้มอบหมายให้สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ เข้าดำเนินงานเพื่อสนับสนุนแนวทางพระราชดำริ โดยให้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างถูกต้องและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. จัดตั้งสถานีทดลองเกษตรพื้นที่สูงบริเวณดอยขุนห้วยยา โดยให้ราษฎรจากบ้านเสาแดง และบ้านห้วยเขียดแห้ง เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ฯ ได้เรียนรู้การทำการเกษตรอย่างถูกหลักวิชาการ

2. ทำการอนุรักษ์สภาพป่าบริเวณดอยขุนห้วยยาให้กลับคืนสภาพป่าที่สมบูรณ์ดังเดิม

3. สร้างงานให้ราษฎรให้มีอาชีพ มีรายได้ เป็นการช่วยสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ปัญหาการว่างงานของราษฎร และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีความเป็นดีอยู่ดี

4. ช่วยสนับสนุนรัฐบาลในการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ป้องกัน และสกัดกั้นการแพร่ระบาดยาเสพติดจากนอกประเทศ

5. ให้ราษฎรเรียนรู้การใช้พื้นที่ทำการเกษตรอย่างจำกัด แต่ให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นพอเลี้ยงตนเองได้ เพื่อหยุดยั้งการบุกรุกแผ้วถางป่าการเผาป่า เพื่อขยายพื้นที่ทำกินของราษฎร

ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านเสาแดง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของบ้านเสาแดง หมู่ที่ 7 ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่สถานีฯ มีเนื้อที่ 372 ไร่ พื้นที่โครงการ (จำนวน 2 หมู่บ้าน) เนื้อที่ 36,875 ไร่

แผนที่แสดงขอบเขตโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง บ้านเสาแดง

ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

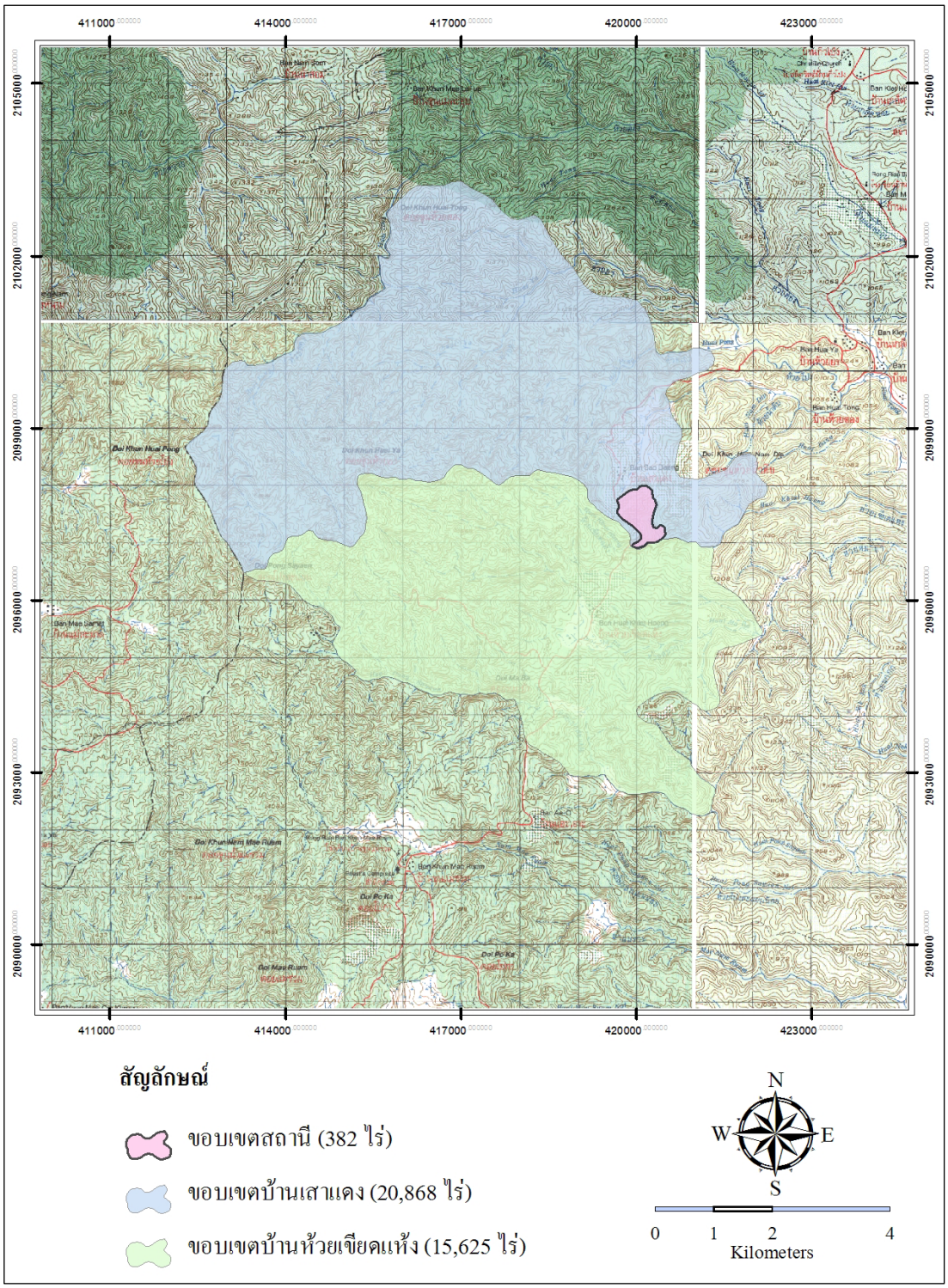

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิตอล (shp.) นำเข้าจาก (jpg.)

6-011 : เกษตรที่สูงบ้านเสาแดง

กิจกรรมที่มีการดำเนินงานโดยกรมพัฒนาที่ดิน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

กิจกรรมดำเนินงาน :

1) สำรวจออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด

4) สาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

แผนที่แสดงพื้นที่ดำเนินงาน ปี 2552 : บริเวณหมู่ที่ 7 ตำบลแจ่มหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

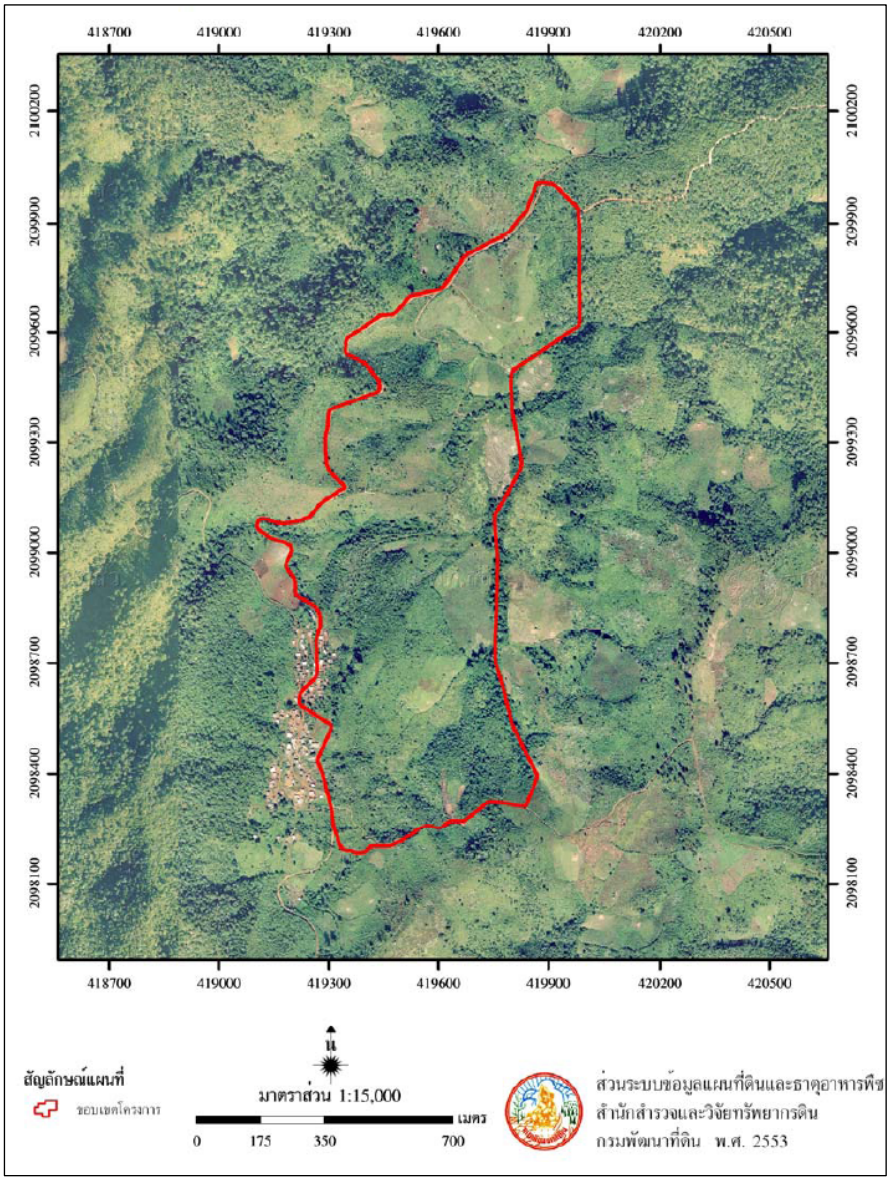

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิตอล (shp.)